

**TÜRKİYE’DE SİNEMA ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN SİVİL TOPLUM
KURULUŞLARININ WEB SİTELERİNİN ANALİZİ: TÜRKİYE SİNEMA VE AUDIOVİSUEL
KÜLTÜR VAKFI (TÜRSAK), İSTANBUL KÜLTÜR SANAT VAKFI (İKSV), ANKARA
SİNEMA DERNEĞİ (ASD) ÖRNEĞİ**

Buket TÜRKMEN¹

Cavit YAVUZ²

ÖZ

Sivil toplum kuruluşları, devlet örgütlenmesi dışında, gönüllü olarak bir araya gelen vatandaşların kar amacı gütmeyen belli amaçlar doğrultusunda oluşturdukları dernek, sendika, vakıf veya oda adı altında faaliyet gösteren örgütlenmelerdir. Sivil toplum kuruluşları faaliyetlerini gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirirken, toplumsal fayda sağlamayı da kendilerine amaç edinirler. Bu doğrultuda sanatın toplumda ilerlemesi adına faaliyetlerde bulunurlar. Sinema alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları bu kategoride yer alır.

Sinema alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının web sitelerinin analizi, sinemayla ilgilenen birçok insanın buradan faydalanması, bu sivil toplum kuruluşlarıyla kurulacak ilişkinin olumlu sonuç vermesi ve bu alanda yapılacak çalışmalara bir basamak oluşturması adına önem taşımaktadır. Bu çalışmada, sinema alanında faaliyet gösteren Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneği'nin web siteleri içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular çerçevesinde çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Sivil Toplum, Sivil Toplum Kuruluşu, Sinema, Web Sitesi Analizi

**ANALYSIS OF THE WEBSITES OF NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS
INVOLVED IN AN ACTIVITY ON CINEMA INDUSTRY IN TURKEY: TURKEY CINEMA
AND AUDIOVISUAL CULTURAL FOUNDATION (TÜRSAK), ISTANBUL CULTURE AND
ART FOUNDATION (IKSV), ANKARA CINEMA ASSOCIATION (ASD) SAMPLE**

ABSTRACT

Non-governmental organizations are organizations that are independent from government and constituted by compatriots who gather voluntarily with no aim for profit - these organizations are formed with a specific aim under the name of association, union, foundation or room. Besides maintaining their activities voluntarily. Non-governmental organizations also aim to provide a social benefit. For this aim, they are involved in an activity on

¹Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğr., b.turkmen@windowslive.com

² Doç. Dr., Ordu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, yavuzcavit@hotmail.com

cinema industry. Non-governmental organizations involved in an activity on cinema industry take part in this category.

The analysis of websites of Non-governmental organizations involved in an activity on cinema industry is essential for using of the people who are interested in cinema; for a positive relationship with these organizations and for being a step for works on this area. In this work, it has been analyzed the web sites of Turkish Cinema Audiovisual Culture Foundation, Istanbul Culture - Art Foundation and Ankara Cinema Association with content analysis method. In the light of obtained facts, some suggestions are a made.

Keywords: Civil Society, Non-governmental organizations, Cinema, Website Analysis

Giriş

Sivil toplum kuruluşlarının faaliyet alanları 1980’li yıllardan sonra genişlemiş, teknolojinin de gelişmesiyle daha fazla insana ulaşma, faaliyetlerini duyurma ve kendilerini yeniden yapılandırma imkanına kavuşmuşlardır. Sivil toplum kuruluşları; kar amacı gütmeyen, topluma fayda sağlayan, çalışmalarını gönüllülük esasına göre yürüten organizasyonlardır. Sivil toplum kuruluşları faaliyet gösterdikleri ülkenin yasalarına uygun hareket ederek çalışırlar.

Sivil toplum kuruluşlarının toplumsal fayda adına sanat alanında ortaya koyduğu aktivitelerin, toplumların gelişmesine önemli katkılar sağlayacağı muhakkaktır. Sivil toplum kuruluşları, sanatın ilerlemesinin önündeki engellerin ortadan kalkmasına da katkıda bulunur. Sinema alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları da bu bağlamda önemli bir yere sahiptir.

Bazin’e göre sinemanın anlatım olanakları geleneksel sanatlara göre çok farklı ve çok zengindir. Konuşma diline alternatif tek anlatım tekniğidir sinema (1995: 76-145). Başka bir ifadeyle sinema; toplumun sahip olduğu değerleri, siyasal, sosyal, kültürel veya ekonomik yapıyı herkes tarafından anlaşılır bir dille topluma geri aktarmada eşsiz bir sanat ürünüdür. Sinema sanatın tüm özelliklerini içinde barındır. Sinemanın bir toplumdaki gelişmişlik seviyesi o toplunun değişimine ve dönüşümüne sebebiyet verecek önemli bir unsurdur. Bu bağlamda sinema alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının sinema sektörünün gelişmesi adına düzenlemiş olduğu çeşitli aktiviteler ve organizasyonlar önem arz etmektedir.

Bu çalışmada sinema alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının yaptıkları aktiviteleri ve organizasyonları duyurdukları, insanları bilgilendirdikleri platform olan web sitelerine odaklanılmakta, web sitelerinin belirlenen kriterler çerçevesinde yeterlilikleri değerlendirilmekte ve değerlendirme sonucundan yola çıkarak faydalı öneriler sunulmaktadır. Araştırmanın analiz kısmına geçmeden önce sivil toplum, sivil toplum kuruluşları ve sinema alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları hakkında bilgilere yer verilmektedir.

1. Sivil Toplum

Sivil toplum kavramının kökenine baktığımızda “sivil” kelimesinin Latince’de “civis” kelimesinden türetildiğini “Sivil toplum”un ise, Fransızca’ da “societe civile”den geldiğini söyleyebiliriz. Peki nedir sivil toplum ? ‘Sivil toplum’ un anlamları zaman ve mekan döngüsünde çok çeşitlilik göstermiştir. “Sivil toplum kavramı yüzyıllar boyu aileden devlete uzanan yelpazede ilişki, örgüt veya toplumsal grupları belirtmek için kullanılırken, tarih içindeki değişimine bağlı olarak da bir anlam çoğulluğuna sahip olmuştur” (Mardin, 1983: 9). 16. yüzyıl İngiliz siyasal düşünce yapısını incelediğimizde bu terim devlete atıfta bulunurken, günümüz kullanımında sivil toplum ve devleti birbirine zıt yapılar olma eğilimi gösteren iki farklı alan olarak görmektedir. Aristoteles ile başlayan gelenekten modern hukuksal geleneğe kadar olan süreçte devlet ile sivil toplum kavramının birbirine özdeş anlamda kullanıldığını hemen belirtelim. Sivil toplumun devletten bağımsız bir alan olarak kendini göstermesi ise 18. Yüzyıldan sonra olmuştur. İlk olarak “Hukuk Felsefesi” adlı eserinde Hegel bunu ifade etmiştir. Modernite ile paralel olgunlaşan sivil toplum, Hegel’de; sosyal sınıfları, bireyleri, devletten tamamen bağımsız kurum ve kuruluşları, pazar ekonomisini içinde barındırıyordu. Seksen yıl önce ise Gramsci sivil toplumu sınıf hegemonyasının olduğu bir arena olarak gördü. Bugün ise sivil toplumu en genel anlamıyla, bir devletin yönetimi altında yaşamını sürdüren fakat devletin müdahalesi, iktidarın etkisinin olmadığı, devletten bağımsız ve gönüllülük esasına dayalı olarak vatandaşlardan oluşan toplumsal örgütlenme biçimi olarak tanımlamak mümkün.

Sivil toplumun tarihi 12. ve 13. yüzyıla kadar dayanır. Kentlerin doğması, beraberinde burjuvaziyi doğurmuş ve dolayısıyla bu zemin de sivil toplumun oluşmasını sağlayacak yapı taşlarını bir araya getirmiştir. 17. ve 18. yüzyıllarda ise

burjuvazinin Batı Avrupa’da gelişmesiyle ekonomik zenginliğin artması, beraberinde lüks yaşamın artması, kitle iletişim araçlarının gelişimi, kent halkının siyasal, ekonomik haklarının bulunması, kamuoyunun oluşması gibi etkenler sivil toplumun gelişmesine alt yapı olmuş, artık burjuvazinin kendini devletten ayrı bir yapı olarak görme eğiliminin artmasıyla da sivil toplumun tarih sahnesine çıkması kaçınılmaz bir hal almıştır. Bu durum, Eski Yunan’dan süregelen sivil toplum ve devlet arasında var olan olası ilişkinin, yani sivil toplumun devletin bir üyesi olma anlayışının yerine; sivil toplumun devletten özerk bir oluşum, yeni bir güç olduğu anlamında yeniden tanımlanıyor oluşunun işaretiydi.

Avrupa’da Rönesans ve Reform gibi aydınlamaya yol açan başlıca hareketlerin yaşandığı Aydınlanma çağından sonra uzun bir süre unutulmuş sivil toplum kavramı 1980’li yıllarda gelişen sosyal hareketlerle birlikte yeniden gündeme gelmiştir. Özellikle Sovyetler Birliğinde ve Avrupa’da yaşanan demokratik gelişmelerle birlikte, demokrasinin temel değerlerinden biri olan sivil toplum kavramının dünya düzeninde yerini yeniden aldığını söylemek mümkündür.

Buradan hareketle sivil toplum ve demokrasi arasındaki ilişkiyi Walzer’in de söylediği gibi, “eğer bir ülkede demokrasi varsa o ülkede demokrasi sahibi sivil toplum oluşur ve demokrasiye sahip bir devletin varlığını demokrasiye sahip bir sivil toplum devam ettirebilir” (1992: 90-118). Bu duruma alternatif bir görüş olarak Ehrenberg, “sivil toplumu bazen kendi çıkarları doğrultusunda ırkçılık gibi, baskıcı ve bölücü davranışlar gibi demokrasiye uygun olmayan görevleri gerçekleştirebileceğini” vurgulayarak tanımlamaktadır (1999: 70-115).

2. Sivil Toplum Kuruluşları

Sivil toplum kuruluşları tanımlanırken birbirinden farklı tanımlar ortaya konmuştur. Uluslararası arenada “non-governmental organizations ya da daha nadir olarak nonprofit organizations” kullanımlarının karşılığı olarak ülkemizde, “sivil toplum kuruluşu” deyiminin yanı sıra “kar amacı gütmeyen kuruluşlar, 3. sektör, hükümet dışı kuruluşlar, gönüllü kuruluşlar” gibi kullanımlar da mevcuttur (Kabasakal, 2008: 25). Yıldırım’ a göre “sivil toplum kuruluşları vatandaşların ortak çıkarı, ortak bakışı, ortak duyarlılığı, ortak talebiyle bir araya gelerek devletin

hukuksal, yönetsel, üretici ve kültürel organlarının dışında oluşturdukları dernek, vakıf, sivil girişim ve ilişki ağından oluşan yapı ve etkinliklerin tümüdür” (2004: 54). Güneş ise, “sivil toplum kuruluşlarını kar amacı gütmeyen, hükümetten bağımsız, gönüllü olarak kurulmuş ve sivil toplum alanında faaliyet göstermekte olan örgütleri kapsayan kuruluşlar” olarak tanımlar (2003: 127). Bir diğer tanımlama sivil toplum kuruluşları, “özel sektörde faaliyet gösterip kamusal hedeflerle hareket eden örgütler” olarak aktarılır (Salamon, 1999: 9-11). Yapılan tanımlar çerçevesinde en genel anlamıyla sivil toplum kuruluşlarını devlet örgütlenmesi dışında, gönüllü olarak bir araya gelen vatandaşların kar amacı gütmeyen belli amaçlar doğrultusunda dernek, sendika, vakıf, oda adı altında faaliyet gösteren örgütlenmeler olarak tanımlamak mümkündür. Bir sivil toplum kuruluşu faaliyetlerini yerel, ulusal veya uluslararası yapılanmalar şeklinde gösterebilir.

Sivil toplum kuruluşlarının varlıklarını devam ettirebilmesini sağlayan en önemli etmen yapmış oldukları faaliyetlerdir. Faaliyetlerini ve bunların çeşitliliğini belli kalıplara sokmak mümkün olmasa da bu faaliyetleri; eğitim, sağlık, çevresel hareketler, kalkınma ve ilerleme çalışmaları, tüketici hakları, insan hakları, işçi hakları, yardım kuruluşları, sosyal sorunlar, çocuk, kadın problemleri şeklinde gruplandırmak yerinde olacaktır. Sivil toplum kuruluşları bu faaliyetleri gerçekleştirirken bazı işlevleri amaç edinirler. Güneş’e göre:

Sivil toplum kuruluşlarının işlevi ilk olarak kamuoyu oluşturarak bireylerin taleplerinin aktarılmasına yardımcı olmak, daha sonra çoğulcu toplum yapısının oluşumunu sağlamak suretiyle piyasadaki metalaşmaya ve egemen piyasa değerlerine karşı dengeleyici bir unsur olmaktır. Ayrıca kendi içlerinde oluşturdukları katılımcı ve çoğulcu bir kültürle beslenmiş ve aynı zamanda yönetim deneyimi de edinmiş bireylerin yetişmesini sağlamak, pilot projeler üretmek ve bu projelere kaynak bulmak ya da bu projeleri uygulamaya geçirmek yoluyla eğitim, sosyal refah ve istihdam konularında hükümet politikalarına paralel ya da alternatif sorumluluklar alabilmek gibi işlevleri de bulunmaktadır. (Güneş 2004’den aktaran Talas, 2011: 392).

Son yıllarda sivil toplum örgütlerinin faaliyet alanlarının genişlemesi, daha fazla insana ulaşması ve yapılanmalarındaki gelişmeler de kuşkusuz teknoloji ile olan etkileşiminin büyük payı olduğu aşikardır. Fisher’e göre “STK’ların bu istikrarlı yükselişi bazı politikacıların, aktivistlerin ve analistlerin hayal gücünü büyülemiştir”

(1997: 430-471). Uluslararası kalkınma alanında ise sivil toplum kuruluşları, resmi kalkınma ajanslarının yeni "favori çocuğu" olarak nitelendirildi ve kalkınma sürecinde karşılaşılan sorunları çözmesi adına "sihirli bir mermi" olarak ilan edildi (Edwards ve Hulme, 1996: 3). Riddell ve Robinson ise, “sivil toplum kuruluşlarının çabalarını değerlendirirken bilimden çok, bir sanattır” demiştir (Lewis, 2001: 137).

Şüphesiz ki sivil toplum kuruluşları toplum yararı adına önemli bir yere sahiptir. Son yıllarda sivil toplum kuruluşları neredeyse tüm alanlarda faaliyetlerini hızlandırmıştır. Toplum içinde toplumsal dinamikleri temsil eden sinemanın, sivil toplum kuruluşlarının bu faaliyet alanları içerisinde önemli bir yere sahip olduğunu söyleyebiliriz.

3. Sinema Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları

Sanat ilk çağlardan itibaren bireyin hayatının her alanında vazgeçilmez bir aktör olarak yer almıştır. Sanat insanları bulunduğu karanlıktan çıkarıp onların ruhlarına tesir eden, sadece düşüncenin niyet edebileceği bütün üstünlükleri bünyesinde barındıran aydınlık bir yapıya sahiptir. Sanat kişisel bir keşif, bir motivasyon aracı olabileceği gibi yaşamın belli bir anının simgeleşmesini de sağlar. Bireyin hayal gücünün zenginleşmesine katkı sağlayan, farklı dinler, farklı ırklar, farklı kültürler arasında bir iletişimidir sanat. Duyarlılığın gelişmesinde, etik değerlerin göz ardı edilmemesinde, toplumun özgürleşmesinde, yine o toplumun gelişmesinde, güçlenmesinde ve zenginleşmesinde sanatın önemli bir yere sahip olduğunu belirtmek yerinde olacaktır.

Sinema sanatın tüm özelliklerini içinde barındırması bakımından önemli bir yere sahiptir. Özön’ünde belirttiği gibi “sinema tüm sanatların bileşimidir. Tek bir kişinin değil birden fazla insanın ortak emeğinin ürünüdür” (1995: 96-97). Sinema bir toplumun aynasıdır. Jean Mitry’in söylediği gibi “sinema nesnel ve somut yanı aracılığı ile toplumsal gerçekliğin ya da yaşanan olayın tam olarak içinde yer almaktadır” (Güçhan 1992’den Akt., Önder ve Baydemir, 2005: 115). Çünkü sinema o toplumdaki toplumsal yapıdan beslenir. Var olduğu toplumdaki siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel yapıların sesli ve görüntülü bir sunumudur adeta.

Sinema alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının, sanat ve toplumsal fayda adına faaliyet gösterdiği ülke ve toplumu için değeri su götürmezdir. Bu bağlamda bir sivil toplum kuruluşu sinema adına birçok aktivite düzenleyebilir. Bu aktivitelerle toplumun daha büyük bir kesimine ulaşabilir ve bireyleri bu alanda eğitime olanağı sağlayabilir. Sivil toplum kuruluşları sinema alanında yarışmalar, festivaller, sanatsal şenlikler vb. organizasyonlar düzenleyerek kamuoyunu bu alanda teşvik edebilir. Böylece kültüre bir katkıda bulunabilir. O toplumda entelektüelliğin artmasını sağlayabilir ve yeni perspektifler sunabilir. Aynı zamanda bir sivil toplum kuruluşu, devletin sinema adına eksik kaldığı veya öncelik tanımadığı alanları iyileştirmeyi kendine amaç edinebilir ve çeşitli imkanları o topluma sunabilir.

Türkiye’de bu bağlamda sinema alanıyla ilgili faaliyet gösteren birçok sivil toplum kuruluşu bulunmaktadır. Bu kuruluşlar; isim, kısaltma, kuruluş tarihi, genel başkanı ve faaliyet alanlarına göre tablo 1 de gösterilmektedir.

Tablo 1. Türkiye’de Sinema Alanında Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları

	Adı	Kısaltma	Kuruluş	Genel Başkan	Faaliyet Alanları	Logo
1	Ankara Sinema Derneği	ASD	1998	Ahmet Boyacıoğlu	Sinema, (Kültür-Sanat)	
2	Çağdaş Sinema Oyuncuları Derneği	ÇASOD	1992	Rutkay AZİZ	Film yapımcıları, yönetmenler ve şirketler	
3	Film Sanayii ve Tüm Sanatçıları Güçlendirme Vakfı	FİLM-SAN	1975	Engin Çağlar	Sinema, tiyatro, müzik ve sahne dünyası, sanatçılar	
4	Film Yönetmenleri Derneği	FİLMYÖN	1984	Reis Çelik	Sinema	
5	İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği	İFSAK	1959	Tanju Akleman	Fotoğraf ve Sinema	

6	Sinema Emekçileri Sendikası	SİNE-SEN	1978	Zafer Ayden	Sinema, sinema oyuncularını	
7	Sinema Eseri Yapımcıları Meslek Birliği	SE-YAP	2007	Sevil Demirci	Sinema	
8	Sinema Yazarları Derneği	SİYAD	1977	Tül Akbal Süalp	Sinema	
9	Türkiye Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği	SE-SAM	1987	Ragıp Yılmaz ATADENİZ	Sinema	
10	Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı	TÜRSAK	1991	Fehmi YASAR	Sinema	
11	İstanbul Kültür Sanat Vakfı	İKSV	1973	Bülent Eczacıbaşı	Sinema, Müzik, Tiyatro (Kültür-Sanat)	

4. Araştırma

4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı, internetin hızla önem kazandığı son yıllarda, sinema alanında faaliyet gösteren üç sivil toplum kuruluşunun web sitelerini tasarım ve içerik yönünden analiz etmek, yeterliliklerini ölçmek ve buradan yola çıkarak faydalı öneriler sunmaktır.

Temelde iki ana bölümden oluşan bu çalışmanın ilk bölümünde sivil toplum, sivil toplum kuruluşları ve sinema alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları açıklanmış, ikinci bölümde ise; Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı (TÜRSAK), İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV) ve Ankara Sinema Derneği (ASD)’nin web siteleri analiz edilmiştir. Türkiye’de Sivil toplum kuruluşlarının web sitelerini değerlendiren çalışma sayısı çok az olduğu dikkate alınmış olup, çalışma literatürdeki bu hususta var olan boşluğu doldurmaya yönelik önem arz etmektedir.

4.2. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Nitel yöntem son yıllarda Sosyal Bilimler alanında yaygın kullanılan yöntemlerden biridir (Yıldırım ve Şimşek, 1999: 150). Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizi, betimleyici bir çalışmadır ve var olanı tanımlamayı hedefler (Bayram, 2008: 43). İçerik analizi tekniklerinin ortak paydası, çıkarsama/çıkarım esasına dayanmaktadır (Bilgin, 2006: 1).

Çalışma kapsamında yer alan sivil toplum kuruluşlarının web siteleri; teknik, tasarım, etkinlik, içerik, kurumsal yapı, STK özelliklerinin varlığı ve diğer özellikler kategorilerinde incelenmiştir. Bu kategoriler doğrultusunda alt kriterler belirlenmiş ve çalışma bu ölçütler ekseninde gerçekleştirilmiştir. Ölçütler belirlenirken web sitesi analizinde daha önce yapılmış çalışmalardan faydalanılmıştır. Web sitelerinin analizinde kullanılan türlü kriterlerin mevcut olduğu ve bu kriterlerinde birbirine benzediği literatürde görülmektedir. Gürcan’ a göre, “web site değerlendirmelerinde ana kategorilerin altında yer alan kriterler 1- 5 arası puanlama ve bu puanların karşılığı olarak iyi- kötü- orta olarak not verme şeklinde yapılabilir” (Gürcan, 2003: 91). Bu çalışmada, değerlendirme formundaki ölçütler 1 ila 5 arasında puanlanmış ve bu sistem doğrultusunda web siteler analiz edilmiştir.

Bu çalışmada, Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı (TÜRSAK)’ nın resmi internet sitesi olan www.tursak.org, İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV)’ nin resmi internet sitesi olan www.iksv.org ve Ankara Sinema Derneği (ASD)’ nin resmi internet sitesi olan ankarasinemaderneği.org siteleri 12.01.2016 - 12.01.2017 tarih aralığındaki faaliyetleri göz önünde bulundurulmuş ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

4.3. Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

Araştırmanın kapsamını Türkiye’ de sinema alanında faaliyet gösteren 3 sivil toplum kuruluşu oluşturmaktadır. Araştırmanın kısıdı ise bu sivil toplum kuruluşlarının web sitelerinin analiz edildiği tarih aralığıdır (12.01.2016 - 12.01.2017). Web siteleri dinamik ve sürekli kendini yenileyen bir yapıya sahiptir. Bu sebeple çalışmada web sitelerinin son 12 aylık faaliyetleri analiz kapsamına dahil edildiği için

yapılan analiz işleminden sonra web sitelerinde herhangi bir yenilemeye veya değişikliğe gidilmiş olabileceğini belirtmek önem taşımaktadır.

4.4. Evren ve Örneklem

Türkiye’de sinema alanında faaliyet gösteren on bir tane Sivil toplum kuruluşu bulunduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmanın evreni, Türkiye’de sinema alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları, söz konusu evren içerisinde tesadüfi olarak seçilen Türkiye Sinema ve Audiovisual Kültür Vakfı’nın resmi internet sitesi olan www.tursak.org, İstanbul Kültür Sanat Vakfı’nın resmi internet sitesi olan www.iksv.org ve Ankara Sinema Derneği’nin resmi internet sitesi olan ankarasinemaderneği.org ise araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

4.5 Verilerin Toplanması

Veri toplama tekniği olarak literatürde sivil toplum kuruluşları ve ilgili konularda web site analiz çalışmaları incelenmiş, elde edilen benzer analiz kriterleriyle araştırma analiz sistemi oluşturulmuştur. Değerlendirme formundaki ölçütler 1 ila 5 arasında puanlanmış ve puanların karşılığı, 1 (yok), 2 (yetersiz), 3 (yeterli), 4 (var), 5 (çok iyi) olarak nitelendirilmiştir. Her bir kategoride bulunan 5 ölçütün toplam değeri ise 25 puandır ve puanların karşılığı 5 – 10 arasında (yetersiz), 11 – 15 arasında (yeterli), 16 – 20 arasında (iyi), 21 – 25 arasında (çok iyi) olarak nitelendirilmiştir. Belirlenen 7 kategori ve 35 ölçütün toplam puan değeri ise 175’dir. Bu sistem doğrultusunda web siteler analiz edilmiştir. Bu çalışmada kullanılan STK web sitelerinin değerlendirme kategorileri ve ölçütleri tablo 2 de gösterilmektedir.

Tablo 2. Web Sitesi Değerlendirme Kategorileri ve ölçütleri

Kategori	Ölçüt
Web sitelerinin teknik yeterlilik açısından değerlendirilmesi	Erişilebilir bağlantı verisi Kısa sürede yüklenme Geri bildirim imkanı Tarayıcı uyumluluğu Farklı sayfalardan ana sayfaya gidebilme ve Linklerden başka bir linke ulaşabilme imkanı
Web sitelerinin tasarım yönünden değerlendirilmesi	Grafik ve renk uygunluğu Estetik arka plan Ekran kişiselleştirme Sayfa düzeni Yazı karakterinin büyüklüğü

Web sitelerin etkinlik düzenleyiciliği açısından değerlendirilmesi	Duyurular Gerekli bilgiler Belirgin ve iyi bir şekilde tanımlama Fotoğraf galerisi Güncel etkinlik tablosu
Web sitelerinde STK özelliklerinin varlığı	Bağımsız yapı Kar amacı gütmeme Kamu yararı gözetme Şeffaf yapı Faaliyet gösterdiği ülkelerin yasal düzenlemelerine uygun çalışma
Hedef kitlenin belirgin olması ve içeriğin yeterliliği	Hedef kitlenin belirgin olması İçerik dilinin, hedef kitle ve web sitesi amaçları için yeterli nitelikte olması İçeriğin birbiriyle ilişkili ve iyi seçilmiş olması İçeriğe farklı dillerde erişim imkanı Web sitelerinde iletişim bilgilerinin var olması
Web sitelerin kurumsal yapısı ile ilgili bilgilerin varlığı	Kuruluş hakkında bilgi Yönetim kurulu hakkında bilgi Ekip bilgisi Vizyon ve misyon Tarihçe
Diğer özellikler	URL kolaylığı, hatırlanabilirliği Web sitenin güncellenebilirliği İçerikte ‘arama’ yapabilmeme imkanı Ek kaynak bağlantılarının varlığı Alt kuruluşları hakkında bilgi

5. Araştırma Analizi ve Bulguları

Türkiye’de sinema alanında faaliyet gösteren 3 sivil toplum kuruluşunun internet ortamındaki web siteleri incelenerek yapılan içerik analizi sonucunda çeşitli bulgulara ulaşılmıştır.

5.1. Web Sitelerinin Teknik Yeterlilik Açısından Değerlendirilmesi

Erişilebilir Bağlantı Verisi: Fiziksel olarak siteye erişebilmeyi olanaklı kılan ve bu bağlantı üzerinden girişin sağlanmasını gerçekleştiren bağlantı verisidir. Yapılan içerik analizi sonucunda Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı (TÜRSAK), İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV) ve Ankara Sinema Derneği (ASD)’nin web sitelerinin erişilebilir bağlantı verisine ulaşılmıştır.

Kısa Sürede Yüklenme: Web sitenin açılması veya sayfanın yeninden yüklenmesi sağlanırken aradaki geçen süre hızıdır. Yapılan analiz sonucunda, web sitelerin sayfalarının yüklenme hızı incelenmiş ve kısa sürede yüklendiği tespit

edilmiştir. Kısa sürede yüklenme kullanıcı memnuniyeti açısından önemli bir yere sahiptir. Kısa sürede yüklenmeyen bir web site, kullanıcılarda bilinçli veya bilinçsiz olarak o web siteden ayrılma tepkisi oluşturacaktır.

Geri Bildirim İmkani: Geri bildirim, alıcı ve gönderici arasında gerçekleşen bilgi akışıdır. Web sitelerde geri bildirim imkanı analiz edilmiş ve analiz sonucunda, Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı’nın resmi web sitesinde iletişim bilgilerinin var olduğu tespit edilmiş fakat online olarak geri bildirim imkanına rastlanmamıştır. Bu web site, ana sayfasında sosyal medya bilgilerini kullanıcılarıyla paylaşmıştır. Aynı durumun Ankara Sinema Derneği için de geçerli olduğu yani, resmi web sitesinde iletişim bilgilerinin var olduğu fakat online olarak geri bildirim imkanı bulunmadığı gözlenmiş, ek olarak ise ana sayfasında sosyal medya bilgilerini kullanıcılarıyla paylaştığı gözlenmiştir. İstanbul Kültür Sanat Vakfı’nın ise iletişim bilgileri dışında kullanıcılarına herhangi bir iletişim yolu sunmadığı gözlenmiştir. Geri bildirim, web sitelerinin kendilerini daha iyi bir hale getirmek, verimi arttırmak, kullanıcılarının memnuniyetini veya memnuniyetsizliğini ölçmek adına önemli bir yere sahiptir.

Tarayıcı Uyumluluğu: Tarayıcılar web sitesi kodlarını farklı şekillerde algılamaktadır. Web sitenin kodunun o tarayıcıya uygunlu tarayıcı uyumluluğu olarak adlandırılır. Yapılan içerik analizinde üç sivil toplum kuruluşunun web sitelerinin, Google Chrome, İnternet Explorer, Mozilla Firefox, Safari, Opera ve Yandex Browser internet tarayıcılarına uyumlu olduğu tespit edilmiştir.

Farklı Sayfalardan Ana Sayfaya Gidebilme Ve Linklerden Başka Bir Linke Ulaşabilme İmkani: Farklı sayfalardan ana sayfaya gidebilme, kullanıcıların sitede daha hızlı ve daha kolay bir şekilde gezinebilmelerine yardımcı olur. Aynı şekilde linklerden başka bir linke ulaşabilme, kullanıcıların site üzerinde başlangıç linki kaybolmadan aradıklarını kolayca bulabilmesi, ilerlemesi ve tekrar başlangıç noktalarına rahatlıkla geri dönebilmesi adına önem teşkil etmektedir. Yapılan analiz sonucunda web sitelerde bu imkanların bulunduğu gözlenmiştir.

5.2. Web Sitelerinin Tasarım Yönünden Değerlendirilmesi

Grafik Ve Renk Uygunluğu: Üç sivil toplum kuruluşunun da web sitesinde beyaz fon üzerine renkli butonlar ve renkli yazılarla uyumu sağlamaya çalıştığı gözlenmiştir. İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneği’nin sayfalarının grafik ve renk uygunluğu açısından daha estetik olduğu görülmüştür. Aynı zamanda bu iki site sayfalarında çeşitli renkleri barındırarak görsel bir haz sunmaktadır. Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı ise web sitesinde siyah beyaz ve gri renklerinin ağırlıklı olarak kullanarak daha sade bir görünüm sunduğu gözlenmiştir. Bir web sitesinde grafik ve renk uygunluğu, web sitesi ve ziyaretçi arasındaki ilk etkileşim olduğundan dolayı site ve kullanıcı arasında kurulacak iletişim süreci için önemli bir yere sahiptir.

Estetik Arka Plan: Yapılan analiz sonucunda, İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı’nın web sitelerinde arka plan olarak sade beyaz fon kullanıldığı estetik bir arka planın olmadığı görülmüştür. Ankara Sinema Derneği ise bu hususa önem vererek arka planda desenler kullanarak estetik bir görüntüye ulaştığı görülmüştür.

Ekran Kişiselleştirme: Arka fon rengini kişiselleştirme, yazı stilini kişiselleştirme, renkleri kişiselleştirme vb. özellikleri içinde barındıran ekran kişiselleştirme özelliğinin bu üç sivil toplum kuruluşunun web sitelerinde bulunmadığı yapılan analizde tespit edilmiştir.

Sayfa Düzeni: İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneği’nin web sitelerinde sayfa düzeninin web site sayfa düzeni kurallarına göre oluşturulduğu tespit edilmiştir. Sayfalarda ihtiyaca yönelik bilgiler kategoriler halinde sunulmuştur. Bu iki sivil toplum kuruluşunun web siteleri sayfa düzeni yönünden yeterli görülmüştür. Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı’nın ise sayfa düzeninin yeterli olmadığı tespit edilerek eksik bulunmuştur.

Yazı Karakterinin Büyüklüğü: Yapılan analiz sonucunda web sitelerde yazı karakterinin büyüklüğü yeterli görülmüştür. Yazı karakteri ziyaretçinin içerikleri rahat bir şekilde okuyabilmesi adına önemli bir yere sahiptir. Yazı karakterinin aşırı büyük

veya aşırı küçük olması ziyaretçinin o siteden ayrılmasına sebep olan önemli hususlardan biridir.

5.3. Web sitelerin Etkinlik Düzenleyiciliği Açısından Değerlendirilmesi

Duyurular: Bir olay, olgu, haber, aktivite gibi durumları kamuoyuna duyurmak için hazırlanan iletilerdir. Ankara Sinema Derneğinin web sitesi analiz edildiğinde bu bağlamda diğer sitelere göre daha detaylı yer verildiği gözlenmiştir. Ana sayfada duyuru kategorisi oluşturmuştur. Bu duyuru kategorisi detaylı bir şekilde incelendiğinde, sitenin aktif olarak duyurularını güncellediği, sıklıkla etkin olduğu, çeşitli faaliyetlerde bulunduğu, ilgili konularda sıklıkla haber paylaşımı yaptığı gözlenmiştir. İstanbul Kültür Sanat Vakfı ile Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfının ise, duyurular için ayrı bir duyuru kategorisi oluşturmadığı, duyurularını ana sayfada yayınladığı gözlenmiştir. Bu duyurular incelendiğinde ise güncel olmadıkları tespit edilmiştir.

Gerekli bilgiler: Yapılan analiz sonucunda, etkinlik düzenleyiciliği açısından gerekli bilgiler olup olmadığı incelenmiş, Ankara Sinema Derneği’nin bu bağlamda diğerlerine göre gerekli bilgilere daha detaylı yer verdiği ve güncellemeleri düzenli bir şekilde gerçekleştirdiği ortaya konulmuştur. İstanbul Kültür Sanat Vakfının, gerekli bilgilere yer verdiği fakat detaylara değinmediği tespit edilmiştir. Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı ise gerekli bilgiler açısından yetersiz kaldığı tespit edilmiştir. Örneğin, Ankara Sinema Derneği düzenleyeceği bir etkinliği aktarırken, yayınladığı afişe ek olarak etkinlikten bir sayfalık bir yazıyla da bahsederken, Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı’nın ise detayların yer almadığı bir afişle bu durumu sınırlandırdığı gözlenmiştir.

Belirgin ve iyi bir şekilde tanımlama: Yapılan analiz sonucunda üç web sitenin de etkinliklerinden belirgin ve iyi bir şekilde tanımlama yaptığı gözlenmiş, fakat Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı’nın belirgin ve iyi bir şekilde tanımladığı etkinliklerin bazılarında gerekli bilgileri yetersiz sunduğu gözlenmiştir.

Fotoğraf galerisi: İstanbul Kültür Sanat Vakfı ile Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı’nın düzenlemiş oldukları etkinlikler için veya festivalleri için bir galeri oluşturmadığı görülmüştür. Ankara Sinema Derneği ana sayfasında ayrı bir

kategori ile galeri oluşturduğu, burada tüm festival fotoğraflarına yer verdiği gözlenmiştir. Aynı zamanda galeride, bugüne kadar düzenlediği festivallerden fotoğrafları yıllara göre ayırarak detaylı bir şekilde sunduğu analiz edilmiştir.

Güncel etkinlik tablosu: Yapılan analizde, incelenen sivil toplum kuruluşlarından sadece Ankara sinema derneğinin gezici filmleri festivali kapsamında etkinlik tablosu oluşturduğu ve düzenlediği bu festivalin etkinlik tablosuna 1995’ten beri yer verdiği tespit edilmiştir.

5.4. Web Sitelerinde STK Özelliklerinin Varlığı

Bağımsız yapı: Sivil toplum kuruluşlarının bünyesinde barındırması gereken özelliklerden birisi devletten bağımsız bir yapıya sahip olması gerektiğidir. Bu bağlamda analiz sonucunda bu üç sivil toplum kuruluşunun bağımsız bir yapıya sahip olduğu anlaşılmıştır.

Kar amacı gütmeme: Gerçekleştirilen faaliyetlerden veya bireylerden herhangi bir maddi gelir beklentisi gütmemektir. Sivil toplum kuruluşları bünyesinde bu özelliği barındırması gerekmektedir. Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneğinin web siteleri incelendiğinde böyle bir kaygı gütmedikleri tespit edilmiştir.

Kamu yararı gözetme: En genel anlamıyla, toplumun ihtiyaçlarını karşılamak, toplumun çıkarlarını gözetmek, toplumsal fayda sağlamak niyetiyle ortaya koyulan faaliyetlerdir. Bir sivil toplum kuruluşunun olmazsa olmaz özelliklerinden birisidir kamu yararı gözetmek. Analiz sonucunda bu üç sivil toplum kuruluşunun toplum yararı gözetme özelliği barındırdığını, sinema alanında düzenlemiş oldukları faaliyetleri ve bu faaliyetlerin kapsamı ortaya koymaktadır.

Şeffaf yapı: Gerçekleştirilen tüm faaliyetlerin, çalışmaların veya düzenlemelerin herkes tarafından kolaylıkla öğrenilebilmesi, açık ve net bir şekilde herhangi bir gizlilik taşımadan faaliyetlerin ortaya koyulması durumudur şeffaflık. Yapılan incelemeler sonucunda, Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneğinin yapısının şeffaf olduğu tespit edilmiştir.

Faaliyet gösterdiği ülkelerin yasal düzenlemelerine uygun çalışma: Yapılan araştırma sonucunda bu araştırmanın konusunu oluşturan üç sivil toplum kuruluşunun da Türkiye’nin yasal düzenlemelerine uygun çalıştığı görülmektedir.

5.5. Hedef Kitlenin Belirgin Oluşu Ve İçeriğin Yeterliliği

Hedef kitlenin belirgin olması: Hedef kitle, en genel anlamıyla bir ürünün, hizmetin vb. ulaştırılmak istendiği, mesajın yöneltildiği kişi veya kişilerdir. Çalışmada analiz edilen sivil toplum kuruluşları sinema alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarıdır. Bu bağlamda hedef kitlesini sinema ile ilgilenen bireyler oluşturacaktır. Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneğinin web siteleri incelendiğinde hedef kitlenin belirgin bir şekilde anlaşıldığı gözlenmiştir. Buna ek olarak, İstanbul kültür sanat vakfı hedef kitlesine açık bir şekilde tiyatro, müzik, caz ve tasarımı da dahil etmiştir.

İçerik dilinin, hedef kitle ve web sitesi amaçları için yeterli nitelikte olması: Web sitelerde yapılan inceleme sonucunda içerik dili ziyaretçilerin rahatlıkla anlayabileceği nitelikte, dil bilgisi ve yazım kurallarına uygun olduğu, açık ve anlaşılır bir üslupla ortaya koyulduğu tespit edilmiştir.

İçeriğin birbiriyle ilişkili ve iyi seçilmiş olması: İçerik, bir web siteyi ziyaret eden kullanıcı için sitedeki bilgileri anlama, yorumlama ve faydalanabilme adına önemli bir yere sahiptir. Yapılan analiz sonucunda bu üç sivil toplum kuruluşunun resmi web sitelerinde içeriğin birbiriyle ilişkili olduğu ve iyi seçildiği görülmüştür.

İçeriğe farklı dillerde erişim imkanı: Yapılan analiz sonucunda, Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, İstanbul kültür sanat vakfı ve Ankara Sinema Derneğinin web sitelerinde böyle bir imkana rastlanmamıştır.

Web sitelerinde iletişim bilgilerinin var olması: İstanbul Kültür Sanat Vakfı, ana sayfasında ‘iletişim’ başlığıyla bir kategori oluşturduğu görülmüştür. Bu iletişim kategorisi incelendiğinde içerisinde adres, telefon numarasını, mail adresi, faks numarası bilgilerinin yer aldığı gözlenmiştir. Bu bilgilere ek olarak adres krokisi paylaştığı da analiz edilmiştir. Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, iletişim bilgilerine sayfasında yer verdiği, bu bilgilere ise sadece telefon numarası ve adres bilgilerini dahil ettiği görülmüştür. Buna ek olarak harita bilgilerini kullanıcılarıyla

paylaştığı görülmüştür. İletişim bilgilerinin hemen altında ise mesaj yoluyla ulaşmayı olanaklı kılan (bize ulaşın) butonuna yer vermiştir. Ankara Sinema Derneği ise, ana sayfasında iletişim adıyla bir kategori oluşturduğu ve bu kategorinin içerisinde iletişim bilgilerine yer verdiği görülmüştür. Burada, adres, telefon numarası, iletişimden sorumlu beş temsilcinin mail adresleri, fax numarası bilgileri verilmiştir. Buna ek olarak mesajla ulaşmayı olanaklı kılan bir imkan sundukları da gözlenmiştir.

5.6. Web sitelerin kurumsal yapısı ile ilgili bilgilerin varlığı

Kuruluş hakkında bilgi: Yapılan analiz sonucunda, Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneği; kuruluşları hakkında olan bilgelere detaylı bir şekilde yer verdiği saptanmıştır.

Yönetim kurulu hakkında bilgi: Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, ana sayfasında ‘kurumsal’ başlığıyla oluşturduğu kategoride yönetim kurulu hakkında bilgilere yer verdiği görülmüştür. Burada, yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulu başkan yardımcısı ve beş üyeden oluşan yönetim kurulu üyelerini açıkladığı yapılan içerik analizi sonucunda tespit edilmiştir. İstanbul Kültür Sanat Vakfı, web sitesinin ana sayfasında ‘hakkımızda’ başlığıyla oluşturduğu kategoride yönetim kurulu hakkındaki bilgelere yer verdiği gözlenmiştir. Bu kategori içerisinde, yönetim kurulu üyelerinden başkan, başkan yardımcısı ve on üyeyi aktardığı gözlenmiştir. Ankara Sinema Derneği ise, web sayfasında yönetim kurulu hakkında bilgi paylaşmadığı yapılan inceleme sonucunda tespit edilmiştir.

Ekip bilgisi: Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, ana sayfasında ‘kurumsal’ başlığı altında ekip bilgilerine yer verdiği görülmüştür. Burada, mali ve idari işler müdürü, proje direktörü, festival direktörü, film program direktörü, denetleme kurulu üyesi, proje direktörü asistanı, yönetici asistanı bilgilerine yer verdiği tespit edilmiştir. İstanbul Kültür Sanat Vakfı, ‘hakkımızda’ başlığıyla oluşturduğu kategori içinde ekip bilgilerine yer verdiği görülmüştür. İKSV web sitesinde; Genel müdürlük, pazarlama, kurum kimliği, yayınlar, mali ve idari işler sorumluları, sponsorluk programı görevlileri, medya ilişkileri, prodüksiyon bilgileri gibi bilgilere detaylı bir şekilde yer verdiği ortaya konulmuştur. Ankara Sinema

Derneği ise, web sayfasında ekip bilgileri hakkında bilgilere yer vermediği tespit edilmiştir.

Vizyon ve misyon: Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, kurumsal kategorisinin alt başlığı olan ‘hakkında’ bölümünde vizyon ve misyonu hakkındaki bilgilere değindiği gözlenmiştir. İstanbul Kültür Sanat Vakfı, vizyon ve misyon bilgilerine ana sayfasında yer alan hakkımızda kategorisi adı altında değindiği görülmüştür. Ankara Sinema Derneğinin ise, vizyon ve misyon bilgilerine yine ana sayfada yer alan ‘ASD hakkında’ kategorisi adı altında bahsetmiştir. Bu üç sivil toplum kuruluşu, web sitelerinde vizyon ve misyon kategorisi oluşturmadığı ve detaylı bilgi aktarımı yapmadığı analiz edilmiştir.

Tarihçe: Yapılan analiz sonucunda, Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı ve Ankara Sinema Derneği web sitelerinde, tarihçesinden ana sayfada yer alan ‘hakkında’ kategorisi adı altında bahsettiği gözlenmiştir. İstanbul Kültür Sanat Vakfı ise, ana sayfada yer alan ‘hakkımızda’ kategorisi içinde bir alt kategori oluşturarak tarihçesine detaylı bir şekilde yer verdiği gözlenmiştir.

5.7. Diğer özellikler

URL kolaylığı, hatırlanabilirliği: URL, Uniform Resource Locator açılımının kısaltılmış halidir. Türkçedeki karşılığı standart kaynak bulucudur. Yani internet adreslerinin adıdır. Yapılan analiz sonucunda, Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneğinin URL’lerinde herhangi bir zorluğa rastlanmamıştır. URL’lerinde kuruluşunun adını veya kısaltmalarını barındırdığı için ise hatırlanabilirliğinin kolay olduğu tespit edilmiştir.

Web sitenin güncellenebilirliği: Yapılan analiz sonucunda bu üç sivil toplum kuruluşunun web sitelerinin de güncellendiği gözlenmiştir.

İçerikte ‘arama’ yapabilme imkanı: Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, web sitesinde içerikte arama yapabilmeyi olanaklı kılan herhangi bir butona veya bilgiye yer vermediği ortaya konulmuştur. İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneği ise web sitelerinde ana sayfada bu özelliğe yer verdikleri ve arama butonu oluşturdukları görülmüştür. Web sitelerinde yer alan arama butonları site

içerisinde rahatça dolaşabilmeyi, aranan içeriğe daha hızlı bir şekilde ulaşmayı ve içeriğe katılmayı olanaklı kılan önemli bir özelliktir.

Ek kaynak bağlantılarının varlığı: Yapılan analiz sonucunda web sitelerde ek kaynak bağlantılarının olduğu tespit edilmiştir.

Alt kuruluşları hakkında bilgi: Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneği, resmi web sitelerinde alt kuruluşlarının varlığına dair veya alt kuruluşu hakkında herhangi bir bilgiye rastlanmadığı tespit edilmiştir. Tüm analiz sonuçlarının tablosu, Tablo 3 de gösterilmektedir.

Tablo 3. Analiz Sonuçları

Ölçütler	Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı (TÜRSAK)	İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV)	Ankara Sinema Derneği (ASD)
Erişilebilir bağlantı verisi	Var	Var	Var
Kısa sürede yüklenme	Var	Var	Var
Geri bildirim imkanı	Yok	Yok	Yok
Tarayıcı uyumluluğu	Var	Var	Var
Farklı sayfalardan ana sayfaya gidebilme ve linklerden başka bir linke ulaşabilme imkanı	Var	Var	Var
Grafik ve renk uygunluğu	Yetersiz	Yeterli	Yeterli
Estetik arka plan	Yok	Yok	Var
Ekran kişiselleştirme özelliği	Yok	Yok	Yok
Sayfa düzeni	Yetersiz	Çok iyi	Çok iyi
Yazı karakterinin büyüklüğü	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi
Duyurular	Yetersiz	Yetersiz	Çok iyi
Gerekli bilgiler	Yetersiz	Yetersiz	Çok iyi
Belirgin ve iyi bir şekilde tanımlama	Var	Var	Var

Fotoğraf galerisi	Yok	Yok	Var
Güncel etkinlik tablosu	Yok	Yok	Var
Bağımsız yapı	Var	Var	Var
Kar amacı gütmeme	Var	Var	Var
Kamu yararı gözetme	Var	Var	Var
Şeffaf yapı	Var	Var	Var
Faaliyet gösterdiği ülkelerin yasal düzenlemelerine uygun çalışma	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi
Hedef kitlenin belirgin olması	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi
İçerik dilinin, hedef kitle ve web sitesi amaçları için yeterli nitelikte olması	Yeterli	Yeterli	Yeterli
İçeriğin birbiriyle ilişkili ve iyi seçilmiş olması	Var	Var	Var
İçeriğe farklı dillerde erişim imkanı	Yok	Yok	Yok
Web sitelerinde iletişim bilgilerinin var olması	Yetersiz	Yeterli	Yeterli
Kuruluş hakkında bilgi	Var	Var	Var
Yönetim kurulu hakkında bilgi	Var	Var	Yok
Ekip bilgisi	Var	Var	Yok
Vizyon ve misyon	Yetersiz	Yetersiz	Yetersiz
Tarihçe	Yetersiz	Yetersiz	Yetersiz
URL kolaylığı, hatırlanabilirliği	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi
Web sitenin güncellenebilirliği	Var	Var	Var
İçerikte ‘arama’ yapabilme imkanı	Yok	Var	Var
	Var	Var	Var

Ek kaynak bağlantılarının varlığı	Yok	Yok	Yok
Alt kuruluşları hakkında bilgi			

Sonuç

1980’li yıllarda gelişen sosyal hareketlerle birlikte hem dünyada hem Türkiye’de sivil toplum kuruluşlarının önemi hızla artmıştır. Sivil toplum kuruluşları faaliyet gösterdiği ülkelerde o toplumun gelişmesine önemli katkılarda bulunur. Sinema alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları da bu doğrultuda aynı görevi üstlenir.

Türkiye’de sinema alanında faaliyet gösteren Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneğinin web sitelerine odaklanılan bu çalışmada önemli bulgulara ulaşılmıştır. İlk olarak oluşturulan teknik yeterlilik açısından değerlendirilmesi başlıklı kategorinin analizi sonucunda bu üç sivil toplum kuruluşunun web sitesi, kriterlerinin karşılığı olan puanların toplamında 25 puan üzerinden (17)’şer puan olarak ‘iyi’ bir başarı sergilemişlerdir. Bir diğer kategori olan tasarım yönünden değerlendirilmesi kategorisinin analizi sonucunda Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfının web sitesi 25 puan üzerinden (11) puan olarak bu kategoride ‘yeterli’ bulunmuş, İstanbul Kültür Sanat Vakfının web sitesi (15) puan olarak ‘yeterli’, Ankara Sinema Derneğinin web sitesi ise kriterlerinin toplamında (18) puan olarak ‘iyi’ bulunmuştur. Web sitelerin etkinlik düzenleyiciliği açısından değerlendirilmesi kategorisinde belirlenen kriterler çerçevesinde Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfının web sitesi 25 puan üzerinden (10) puan olarak ‘yetersiz’, İstanbul Kültür Sanat Vakfının web sitesi (10) puan olarak ‘yetersiz’, Ankara Sinema Derneğinin web sitesinin ise (22) puan olarak ‘çok iyi’ bir performans sergilemişlerdir. Web sitelerinde STK özelliklerinin varlığı kategorisinin analizi sonucunda Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneğinin web siteleri, belirlenmiş 5 kriter doğrultusunda sivil toplum kuruluşu özelliklerini barındırdıkları tespit edilerek 25 puan üzerinden (21)’er puan ile ‘çok iyi’ bir sonuç ortaya koymuşlardır. Hedef kitlenin belirgin oluşu ve içeriğin yeterliliği

kategorisinin değerlendirilmesi sonucunda Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı kriterlerinin toplamında (15) puan olarak ‘yeterli’, İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneğinin web siteleri ise (16)’şar puan olarak ‘yeterli’ bulunmuştur. Web sitelerin kurumsal yapısı ile ilgili bilgilerin varlığı kategorisi kapsamında Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfının web sitesi ve İstanbul kültür sanat vakfının web sitesi kriterlerinin toplamında (16)’şar puan olarak ‘iyi’ bulunmuş, Ankara Sinema Derneğinin web sitesi ise (10) puan olarak ‘yetersiz’ bir başarı göstermiştir. Diğer özellikler başlığıyla oluşturulmuş kategorinin kriterleri çerçevesinde Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfının web sitesi 25 puan üzerinden (15) puan olarak ‘yeterli’, İstanbul Kültür Sanat Vakfı ve Ankara Sinema Derneğinin web sitesi ise bu kategorinin kriterlerinin toplamında (18)’ er puan olarak ‘iyi’ bir başarı sergilemişlerdir.

Oluşturulan 7 kategori ve belirlenen 35 kriter çerçevesinde bu sivil toplum kuruluşlarının web sitesinin çok iyi, iyi, yeterli ve yetersiz olduğu alanlar ortaya konulmuştur. Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfının web sitesi tüm kategorilerinin toplamında 175 puan üzerinden (105) puan elde etmiştir. En başarılı olduğu kategori STK özelliklerinin varlığı kategorisi, en başarısız olduğu kategori ise etkinlik düzenleyiciliği açısından değerlendirilmesi kategorisidir ve bu alanın iyileştirilmesi gerektiği görülmüştür. İstanbul Kültür Sanat Vakfının web sitesi tüm kategorilerinin toplamında (113) puana sahiptir. En başarılı olduğu kategori STK özelliklerinin varlığı kategorisi, en başarısız olduğu kategori ise etkinlik düzenleyiciliği açısından değerlendirilmesi kategorisidir ve bu alanın iyileştirilmesi gerektiği görülmüştür. Ankara Sinema Derneğinin web sitesi ise tüm kategorilerinin toplamında (122) puan almıştır. En başarılı olduğu kategori etkinlik düzenleyiciliği açısından değerlendirilmesi kategorisi, en başarısız olduğu kategori ise kurumsal yapısı ile ilgili bilgilerin varlığı kategorisidir ve bu alanın iyileştirilmesi gerektiği görülmüştür.

Ortaya konulan sonuçlar doğrultusunda bu sivil toplum kuruluşlarının web sitesinde iyileştirmeye gitmesi, sinemayla ilgilenen birçok insanın bu web sitelerinden faydalanmasını, etkinliklerine katılmasını ve bu sivil toplum kuruluşlarıyla kurulacak ilişkinin olumlu sonuç vermesini sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- BAYRAM, Murat (2008). Elektronik Ticarete Web Site Tasarımının Önemi: Türkiye Otel Web Sitelerinin Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- BAZİN, Andre (1995). Çağdaş Sinemanın Sorunları, (Çev: Nijat Özön), İstanbul: Bilgi Yayınları.
- BİLGİN, Nuri (2006). Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi Teknikler ve Örnek Çalışmalar, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- CENGİZ, Gülizar ve ÇETİN, Akkuş (2015). “Erzurum İli Turizm İşletmeleri Web kullanımı ve Web Sitelerinin Değerlendirilmesi”, Erzurum İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 29 (3), s.447-455
- EDWARDS, Michael ve HULME, David (1996). Beyond the Magic Bullet: NGO Performance and Accountability in the Post-Cold War World, Hartford: Kumarian Press Books.
- EHRENBERG John R. (1999). Civil Society: The Critical History of an Idea, New York: New York University Press. https://books.google.com.tr/books?id=e-OrDQAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=Civil+Society:+The+Critical+History+of+an+Idea&hl=tr&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=Civil%20Society%3A%20The%20Critical%20History%20of%20an%20Idea&f=false, Erişim Tarihi: 20.12.2016.
- FİŞHER, William F. (1997). “DOİNG GOOG? The Politics and Antipolitics of NGO Practices”, Annual Review of Anthropology, 26 (1). s.439-464
- GÜNEŞ, Muharrem (2003). Türkiye’de Eğitim Politikaları ve Sivil Toplum, Ankara: Anı Yayıncılık.
- GÜRÇAN, H. İbrahim (2003). “Haber Sitelerinde İçerik ve Tasarıma Yönelik Değerlendirme Ölçütlerine Bir Yaklaşım”, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 2 (4), s.90-99

TALAS Mustafa (2011). Sivil Toplum Kuruluşları ve Türkiye Perspektifi, <http://tubar.dergipark.gov.tr/download/article-file/157071>, Erişim Tarihi: 21.12.2016

KABASAKAL, Mehmet (2008). Sivil Toplum ve Demokrasi, T.C. İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı. http://www.icisleri.gov.tr/ortak_icerik/www.icisleri/tez8.pdf, Erişim Tarihi: 02.01.2017

MARDİN, Şerif (1983). Sivil Toplum, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 7, İstanbul: İletişim Yayınları.

ÖNDER, Selahattin ve BAYDEMİR, Ahmet (2005). “Türk Sinemasının Gelişimi (1895-1939)”, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6 (2), s.113-135

ÖZÖN, Nijat. (1995). Karagözden Sinemaya Türk Sineması ve Sorunları, 1, Ankara: Kitle Yayınları.

LEWIS, David (2001). The Management of Non-Governmental Development Organizations, London and New York: Routledge.

SALAMON, Lester M. (1999). America’s Nonprofit Sector: A Primer. The Foundation Center, New York: Thriftbooks.

WALZER, Michael (1992). The Civil Society Argument, In Dimensions of Radical Democracy: Pluralism, Citizenship, Community, Ed.Chantal Mouffe, New York,

https://books.google.com.tr/books?id=DAqckvO7Sq0C&pg=PA106&dq=The+Civil+Society+Argument,+In+Dimensions+of+Radical+Democracy:+Pluralism,+Citizenship,+Community,+Ed.Chantal+Mouffe&hl=tr&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=The%20Civil%20Society%20Argument%2C%20In%20Dimensions%20of%20Radical%20Democracy%3A%20Pluralism%2C%20Citizenship%2C%20Community%2C%20Ed.Chantal%20Mouffe&f=false,

Erişim Tarihi: 06.11.2016

YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan (1999). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemler, Ankara: Seçkin Kitabevi.

YILDIRIM, İbrahim (2004). Demokrasi Sivil Toplum Kuruluşları ve Yönetişim, Ankara: Seçkin Yayınları.